

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 40:

Forespørgsel til statsministeren og kulturministeren [om regeringens planer for opfølgning af Holocaustkonferencen i Stockholm]. Af Søren Søndergaard (EL) m.fl. (alle partier). (Forespørgslen anmeldt 24/2 2000).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 196: Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Maskeringsforbud).

Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 9/2 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

Et maskeringsforbud har været diskuteret i det her Ting ganske mange gange gennem årene, hvorfor første del af min ordførelse også vil blive genbrug.

I Socialdemokratiet er vi af den holdning, at når vi lever i et demokrati med ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og indflydelse, så er det uacceptabelt, at man ved demonstrationer eller lignende ikke står ved sine holdninger, at man formummer sig, maskerer sig, slører sin identitet. Det har vi ingen sympati for.

Spørgsmålet er selvfølgelig så: Hvad er nyt denne gang? For os i Socialdemokratiet er der to faktorer, der gør situationen anderledes end tidligere:

For det første har der været en udvikling, hvor maskering mere og mere organiseret indgår i særlige grupperes demonstrationer, og disse demonstrationer har i stigende grad udviklet sig til vold og hærværk og også i en sådan grad, at man i nogle situationer kan være i tvivl om demonstrationens egentlige formål.

For det andet har politiet ændret opfattelse af, hvorvidt et maskeringsforbud kan håndhæves. Dette har haft væsentlig indflydelse på den socialdemokratiske holdning, da vi ikke har været interesserede i at lovgive, når folk i marcken på forhånd siger, at loven ikke kan bruges.

Når politiet nu sammen med Justitsministeriet og Rigsadvokaten har fundet et juridisk snit, der giver nogle muligheder for at gribe tidligere ind og samtidig giver bedre muligheder for at få opklaret kriminaliteten i kølvandet på de demonstrationer, ja, så er vi fra socialdemokratisk side indstillede på at bidrage med disse instrumenter.

Men et maskeringsforbud løser ikke alle problemer. Et maskeringsforbud tilføjer et instrument til de eksisterende, når der er optøjer eller de er under opsejling. Maskeringsforbudet i den form, vi diskuterer det i i dag, er både et kriminalpræventivt instrument og et efterforskningsmæssigt instrument – kriminalpræventivt i to henseender: For det første vil der være mennesker, der tidligere har deltaget i disse demonstrationer, der ikke vil være interesserede i at deltage uden at kunne gemme sig bag en maskering. For det andet kan politiet beslaglægge masker og lignende, når folk er på vej til demonstrationer, hvilket kan bidrage til, at det forbliver fredeligt.

Efterforskningsmæssigt er det spørgsmålet om at kunne identificere uromagerne, men også, at man i en hektisk situation kan anholde alene på baggrund af en overtrædelse af maskeringsforbudet.

Forslaget begrænser ikke ytringsfriheden eller forsamlingsfriheden, men siger alene, at når man benytter sin grundlovssikrede ret til at give sin holdning til kende, ja, så skal man stå ved den på fredelig vis.

Den socialdemokratiske holdning på dette punkt er uændret, men vi har fået nye meldinger angående de praktiske muligheder, hvilket gør, at vi stemmer anderledes, end vi hidtil har gjort, når lovforslaget kommer dertil.

Socialdemokratiet skal på den baggrund give sin støtte til det fremsatte lovforslag:

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt spørge den socialdemokratiske ordfører, hvordan den socialdemokratiske ordfører har det med ytringsfriheden og så det her maskeringsforbud. Sagen er jo den, at man undertiden, når man skal demonstrere, tager en ma-

ske på. Det er en ytring, men det fremgår ganske tydeligt af det her lovforslag, at den ytringsret nu kan tilsidesættes via maskeringsforbudet.

Jeg vil godt spørge, om den socialdemokratiske ordfører synes, at det er den mest hensigtsmæssige måde at forvalte vores grundlov på, for hvis det er sådan, at man vil ytre sig imod en eller anden amerikansk præsident, Haider, eller hvad ved jeg, så kan man jo stå i den situation, at politiet på baggrund af et tilfældigt skøn beslutter sig for, at ytringsfriheden, nemlig friheden til at vise en maske af en eller anden, man ikke kan lide, tilsidesættes, fordi maskeringsforbudet træder i kraft i stedet for.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil alligevel på trods af det sagte godt hæfte mig ved det skift i Socialdemokratiets standpunkt på det her punkt.

Alle de argumenter, som Socialdemokratiet i tidens løb har fremført imod maskeforbud, kan umuligt være bortfaldet af de argumenter, der ligger i, at politiet nu gerne vil være med til et sådant maskeforbud, og at der er sket så meget, der har været så meget grovere, i den mellem-liggende tid, at det nu er nødvendigt, og det har det ikke været før.

Jeg vil gerne forholde mig til det meget principielle, der ligger i, at man altså overlader et meget vægtigt skøn, nemlig om der er tale om maskering eller der ikke er tale om maskering, til politiet. Hvordan forholder Socialdemokratiet sig nu til det forhold?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Til fru Anne Baastrup er der kun at sige, at det eksempel, som fru Anne Baastrup nævner, er inden for et anerkendelsesværdigt formål. Lovforslaget beskriver faktisk i sine bemærkninger meget tydeligt, at dér, hvor man eksempelvis som flygtning går ud og demonstrerer mod en anden magthaver, er tilsløring faktisk anerkendelsesværdigt.

Til fru Jette Gottlieb, som gerne vil have den mere principielle diskussion, kan jeg sige, at det jo ikke er usædvanligt, at vi i Folketinget laver lovgivning, der lægger op til nogle konkrete vurderinger. Det er faktisk mere reglen end undtagelsen, og i de bestemmelser, som dette maskeringsforbud er et supplement til, ligger der også et skøn.

Jeg mener faktisk, at politiet håndterer det skøn i andre situationer – knivforbudet har jo været en del af debatten tidligere – og derfor har jeg ikke nogen grund til at betvivle, at det ikke også kan udøve det konkrete skøn her, men der er jo altid mulighed for at få prøvet en anholdelse ved domstolene.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er fuldstændig rigtigt, at der er visse typer maskering, man accepterer, men der er også typer, hvor man åbenlyst – og man skriver det også i bemærkningerne – tilsidesætter retten til at ytre sig.

Det fremgår her, at hvis man har en maske på og der er tale om et omgælses tilfælde, hvor maskeringen, selv om den for så vidt i sin udformning m.v. kan siges at repræsentere en meningstilkendegivelse, i den konkrete situation reelt anvendes som dække for kriminalitet, vil forholdet være omfattet af forbudet.

Det er det eksempel, hvor man laver en demonstration imod en eller anden regeringsleder, der formentlig er den danske regering vengsindet, og hvor politiet så siger: Her er der nogle ballademagere, så her går vi ind og siger: I har ikke ret til at ytre jer. Vi mener, I vil lave uro. Vi mener, I vil omgå maskeringsforbudet ved at tage de der masker på.

Det er jo grundlæggende i strid med den ytringsfrihed, der ligger bag forsamlingsfriheden.

Det er fuldstændig korrekt, at når det drejer sig om flygtninge, hvor der er et anerkendelsesværdigt formål, nemlig at de ikke skal kunne forfølges via deres demonstration, har man taget højde for situationen, men ikke for den anden.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Lige med hensyn til det sidste vil jeg spørge: Er det ikke at lægge et meget stort ansvar på politiet at forestille sig, at politiet har kendskab til de indre forhold i de lande, som man eventuelt måtte kunne finde på at demonstrere imod, altså at lægge et ansvar på politiet for at vurdere, om det nu er anerkendelsesværdigt eller ikke-ankendelsesværdigt, at man føler sig nødsaget til at skjule sit ansigt, hvis man demonstrerer? Det var den ene del af det.

Den anden del, jeg ville spørge om, var det andet, som jeg selv rejste: Jamen hvis det er rig-

tigt, at der i de nuværende bestemmelser ligger nogle skønsmuligheder, er det så ikke tilstrækkeligt? Kan det påvises, at de bestemmelser, der er i dag, ikke er tilstrækkelige til at løse de formål, som man antyder?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige til lykke til Socialdemokratiet. Det er rart at se, at man nu har ændret holdning. Men jeg kan også se, at man har fået en ny ordfører på, og fru Sandy Brinck er måske så den nye ordfører, der varsler nye tider i Socialdemokratiet, og det vil vi da se meget positivt på, og vi vil se frem til, at det også gør sig gældende på nogle andre områder.

Derfor vil jeg godt benytte lejligheden her til at advare Socialdemokratiet imod, at man i fremtiden tordner så aggressivt imod forslag fra oppositionen, herunder forslag fra undertegnedes, for det har man jo gjort imod det her forslag siden 1990, da jeg fremsatte det første gang. Man har jo tordnet imod det, og det, man opnår, er, at den dag, hvor man selv indser, at jo, det var rigtigt, hvad hr. Tom Behnke foreslog dengang – det er ganske vist 10 år senere, men lad det ligge – så vil man jo opleve det, som vi oplever her under førstebehandlingen, nemlig at både SF og Enhedslisten angriber Socialdemokratiet. Det kunne man have været foruden, hvis man i sin tid havde ladet være med at tordne så hårdt imod vores forslag.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Til fru Anne Baastrup: Ingen forhindres i at ytre sig, men det skal være en åben ytring, og det tror jeg også vi er enige om ud fra nogle demokratiske principper at det bør være.

Fru Jette Gottlieb spurgte, om det ikke er et stort ansvar at lægge på politiet: Jamen politiet har faktisk bedt om i denne her sag at få nogle muligheder, og de har været med til også at give de afgrænsninger, og derfor har jeg og partiet faktisk stor tillid til, at man også kan håndtere de skønsmuligheder, også fordi vi har erfaring for, at man i andre sammenhænge kan gøre det.

Til hr. Tom Behnke: Jeg var ved at blive bange for, at hr. Behnke ville advare imod mig, men jeg takker da for hr. Behnkes lykønsninger, og ja, nye tider, det kan man jo altid sige;

det kommer jo an på, hvad de indeholder, så det kan vi følge.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg må sige, det er en nyskabelse, at Socialdemokratiet nu mener, at en nonverbal ytring fremover skal være forbudt, og dér må jeg så betro den socialdemokratiske ordfører, at det altså ikke er i overensstemmelse med grundloven, at nonverbale ytringer er ulovlige, og det er jo rent faktisk det, der ligger i det her forslag.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg tror, det er på sin plads at få sagt et par ord til fru Anne Baastrup, som her fra starten af debatten har lagt op til, at det lovforslag, som jeg på regeringens vegne har fremsat, skulle være en krænkelse af grundlovssikrede rettigheder som ytringsfriheden, som jo ikke bare er sikret i vores egen grundlov, men også har en international konvention som grundlag, nemlig den europæiske menneskerettighedskonvention.

Jeg skal sige til fru Anne Baastrup, at de grundlovssikrede rettigheder, som vi har, værner regeringen om, og dem er vi heldigvis et meget stort flertal i Folketinget der altid vil værne om, også dem, der fastlægges i den europæiske menneskerettighedskonvention, og det gør det her lovforslag også.

Også de nonverbale ytringer, som fru Anne Baastrup er så optaget af, er der taget hånd om. Og dér, hvor der vil være tvivlstilfælde, dér, hvor politiet måtte have anholdt nogle, hvor den pågældende mener, at det ikke var omfattet, og at det ikke kan være kriminaliseret at lave den her maskering i forbindelse med en konkret demonstration, jamen så er det jo sådan, at vi har en sikkerhed for, at domstolene tager stilling til det, og her fastlægger domstolene så den afgrænsning.

Og jeg er sikker på, at som politiet i dag kan håndtere mange af de her tvivlsspørgsmål på en fornuftig og ordentlig måde, vil de også kunne gøre det i fremtiden. Og dér, hvor der så kan være en sag, hvor den enkelte borger føler sine rettigheder krænkede, er det heldigvis i vores samfund, som er et retssamfund, henlagt til domstolene at håndtere det. Og så er det jo forbundet med – hvis politiet har begået en fejl her – at borgeren ikke blot får medhold, men også, at der vil blive udbetalt en erstatning fra myndighedernes side.

Så derfor vil jeg sige til fru Anne Baastrup, at de hår i suppen, de enkelttilfælde, som jo er dem, vi også skal interessere os for i Folketinget, har det her lovforslag også taget hånd om.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Se, nu var et af de hovedargumenter, der så var i den socialdemokratiske argumentation, at politiet jo selv beder om at få lov til at foretage den vurdering. Og mit konkrete spørgsmål rettede sig mod lige netop det helt specifikke punkt, der hedder, at man kan demonstrere mod en fremmed magt, hvor det kan anses for farligt. Det var et ret specielt punkt, hvor jeg sagde, at jeg antyder, at politiet nok ikke har den indsigt, der skal til for at vurdere, om det nu er tilfældet eller ikke.

Men selve det at bruge vendingen »politiet beder jo selv om det«, rører ved et langt mere principielt spørgsmål, for vi er jo altså sat her for at sætte betingelserne for, hvordan politiet udfolder sig. Vi har en retsplejelov, vi har en straffelov, vi har nogle bestemmelser om, hvordan de ting skal foregå, og de bliver lavet ud fra en vurdering i Folketinget af, hvordan vi mener regler og rammer skal sættes for den udfoldelse. De bliver ikke sat ud fra, at politiet selv beder om det.

Ytringsfriheden er efter vores bedømmelse uindskrænkelig, og derfor mener jeg, at det er et meget stort spørgsmål, om man dermed krænker grundloven. Det får mig i øvrigt til at nævne, at jeg mener, det er meget afgørende, at vi i udvalgssammenhæng får en høring om det her spørgsmål, altså at vi får lavet sådan en høring for at få afklaret nogle af de her meget grundlæggende spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu er det jo en skam, at hr. Tom Behnke ikke er her i salen, for ellers ville jeg meget gerne give det svar, at selvfølgelig kunne det være nærliggende at drage den konklusion ...

Formanden:

Kun korte bemærkninger til den hidtidige ordfører!

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

... at når fru Sandy Brinck har været ordfører for os i dag, så var det udtryk for, at der var

uenighed i Socialdemokratiet. Jeg vil godt meget klart slå fast, at vi deler og jeg deler hundrede procent den holdning, der er givet udtryk for i hendes ordførertale, og som også meget klart har en sammenhæng med, hvad der tidligere er blevet sagt fra vores side.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg sidder og undres over den ordveksling, der finder sted mellem SF og Enhedslisten og fru Sandy Brinck, og specielt over fru Sandy Brincks svar. For jeg forstår simpelt hen ikke, hvis man virkelig har skiftet holdning i Socialdemokratiet og man virkelig nu har erkendt, at det er forkert at holde hånden over folk, der vil skjule deres identitet for at kunne øve hærværk og skabe utryghed uden at kunne blive straffet efterfølgende for det, hvorfor man så ikke tager udgangspunkt i virkelig at sige det og så gå til angreb på de kræfter, der stadig væk ønsker at holde hånden over de forbrydere, der ønsker at skjule deres identitet. Det gør man overhovedet ikke.

Det, man gør, er, at man kryber i skjul, man bliver defensiv, man bliver bange for de argumenter, som fremføres, selvfølgelig fordi man selv har fremført dem for ganske kort tid siden. Derfor synes jeg, at det spørgsmål, der må stilles til fru Sandy Brinck, er: Er der reelt tale om en ny holdning fra Socialdemokratiets side, eller er der simpelt hen tale om, at man har den gamle holdning, men man har erkendt, at vælgere vil have en anden vare, og derfor forsøger man nu at sælge den i en ny indpakning.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg vil starte med det sidste:

Jeg synes sådan set, at jeg i min ordførertale gjorde det rimelig klart også for hr. Kristian Thulesen Dahl, at vi har den samme politiske holdning, som vi hidtil har haft.

Hele det politiske i min ordførertale var genbrug, nemlig at vi ikke accepterer, at man formummer sig ved demonstrationer. Det synes vi ikke om. Det har ikke nogen plads i et demokratisk samfund. Men det praktiske omkring, hvordan vi kan nå de mål, har ændret sig, og det synes jeg sådan set jeg gav udtryk for tidligere.

Så vil jeg godt sige med hensyn til spørgsmålene om grundloven:

Grundloven beskytter borgernes ret til at forsamle sig fredeligt, og allerede i grundloven er der jo, i og med at der også er en § 80, en erkendelse af, at ikke alle forsamlinger har grundlovens beskyttelse.

Jeg synes nok, at i de eksempler, som fru Anne Baastrup også har nævnt, er det altså spørgsmålet om at ville stå ved sine ytringer. Og det er rimelig basalt for os i Socialdemokratiet, at når man debatterer og man demonstrerer, at man har en politisk holdning, så står man også ved den.

Så skal jeg sige til fru Jette Gottlieb:

Jeg beklager, at vendingen blev opfattet sådan. Det er klart, at vi sidder herinde for at tage nogle politiske beslutninger, men den hidtidige baggrund for, at vi fra Socialdemokratiets side ikke har kunnet støtte et maskeringsforbud, har været, at folkene i marken har sagt, at de ikke kunne håndtere det.

Dér har vi ikke ment, at vi skulle lave lovgivning, som vi på forhånd vidste ikke kunne bruges. Nu har man så arbejdet hen imod at få en afgrænsning, der har gjort, at politiet mener, at de kan håndhæve det, og derfor mener vi, at vi nu er parate til at indføre et maskeringsforbud.

Inge Dahl-Sørensen (V):

10 år og 10 beslutningsforslag skulle der til samt mange demonstrationer med alvorlig vold, hærværk og ødelæggelser til følge, før justitsministeren blev overbevist om det rigtige i at fremsætte et lovforslag om maskeringsforbud.

I Venstre er vi glade for og tilfredse med, at dagen endelig oprandt, hvor politiet nu får et redskab, som de i øvrigt også selv har bedt om og er glade for.

Forslaget ligger langt hen i forlængelse af det, som Venstre tidligere sammen med De Konservative har fremsat, og derfor støtter vi forslaget.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Venstres anden retspolitiske ordfører plejer jo at gå meget op i retssikkerheden, når det drejer sig om strafferetlig forfølgning. Har man i Venstres folketingsgruppe overvejet den situation, at der ikke nødvendigvis i alle sager, der kan straffes efter denne her bestemmelse, stilles krav om forsæt?

Har Venstres folketingsgruppe været opmærksom på, at hvis man render rundt med en

maske, så er det en bøde på 1.000 kr., men hvis man render rundt med en maske og der er andre, der laver uro, så står der i bemærkningerne, at det er ubetinget frihedsstraf, man skal have. Hvad har Venstres folketingsgruppe overvejet i den situation? For den plejer jo altid i øvrigt at holde den store fane højt i sager om retssikkerhed.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jamen i Venstre har vi gennemlæst forslaget og er meget tilfredse med det. Vi mener nok, at det skal blive håndhævet, som justitsministeren jo også har været fremme og sige, så vi har overhovedet ikke nogen problemer.

Jeg vil gerne sige, at vi holder altså ikke hånden over de forbrydere, som fru Anne Baastrup åbenbart forsøger at holde hånden over, så for os er der ingen betænkeligheder.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan bare forstå, at Venstres folketingsgruppe på nuværende tidspunkt står i den retspolitiske situation, at forbryderne skal straffes, uanset om reglerne i øvrigt overholder almindelige retstraditioner som f.eks. det at stille krav om forsæt til en forbrydelse.

Det synes jeg er en interessant nyskabelse, og den vil jeg bruge senere.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Kan fru Inge Dahl-Sørensen bekræfte, at hvis man, som fru Anne Baastrup lagde op til, er i den situation, at man tilfældigvis kommer til som maskeret at stå i en demonstration, hvor det er sådan, at den udvikler sig til vold og hærværk, så har man muligheden for at tage masken af.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jamen det kan jo siges rigtig kort: Ja.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Så vil jeg kort sige, at man jo også kan have den maske, og den putter man så i lommen. Har man så ikke stadig væk overtrådt den sidste del af bestemmelsen? Den her bestemmelse er vanvittig, og det ved fru Sandy Brinck også godt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg prøver forgæves at finde ud af, om Venstres ordfører, som holdt den ultrakorteste tale, jeg nogensinde har hørt hende holde – jeg skulle til at skrive noter, men der var simpelt hen ikke noget at skrive noter om – slet ikke havde nogle betæneligheder med hensyn til det retssikkerhedsmæssige i, at f.eks. politiet skal skønne, om et halstørklæde, som man har i lommen, vil blive brugt eller måske kan tænkes at blive brugt til at maskere sig med, og at de derfor arresterer personen på grundlag af det.

Det vil være nogle betragtninger, som Venstres ordfører på retsområdet, fru Birthe Rønn Hornbech, normalt ville bruge meget tid på at vurdere hvorvidt var betænkelige eller ej.

Så jeg vil høre, om man overhovedet har diskuteret den slags raffinementer i Venstres gruppe.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Det er jo sådan, at politiet på mange områder netop skal skønne, og de gør det faktisk meget godt. Og jeg har stor tillid til, at de også kan det på her område, og så kan der vist ikke koges mere suppe på det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen vi ved jo udmærket godt, at i det virkelige liv er det jo sådan, at politiet også kan skønne forkert. Det ved jeg da også, at Venstre-ordførere tidligere har måttet erkende, for vi er jo alle sammen mennesker, også politifolk. Man kan skønne forkert, og derfor kan det ende med, at der bliver erstatningssager, og at politiet bliver nødt til at betale erstatning til folk, der er blevet uberettiget arresteret og uberettiget har fået beslaglagt nogle af deres ejendele. Jeg håber, at Venstre er klar over, at der også vil kunne opstå sådan nogle sager, og at politiet måske i et vist omfang vil blive udsat for spot og hån og få at vide, at de ikke kan skønne rigtigt.

Den bagside er der jo altså af medaljen ved det her forslag, som fru Inge Dahl-Sørensen ellers støtter så helhjertet. Der er også den risiko, at politiet kan skønne forkert, fordi ganske fredelige personer, som intet ondt har i sinde, kan risikere at blive arresteret og blive ransaget og få beslaglagt deres ejendele.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jeg får pludselig den tanke, at fru Elisabeth Arnold slet ikke støtter det her forslag. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Præcis de betæneligheder, jeg gerne ville have Venstre også gjorde sig, gør vi os i Det Radikale Venstre. Det har vi aldrig lagt skjul på.

Vi mener bare, at hvis politiet gerne selv vil udsætte sig for spot og hån og latterliggørelse, så er det politiets vilkår.

Helge Adam Møller (KF):

Nogle dage er bedre end andre her i Folketinget, og det her er en af de rigtig, rigtig gode dage.

I 1992, i 1993, i 1994, i 1995 og i 1999 – men det er selvfølgelig alt sammen tilbage i det gamle årtusind – fremsatte Det Konservative Folkeparti sammen med mange andre gode kræfter forslag om indførelse af maskeforbud, men det lykkedes ikke at få det vedtaget.

Nu er vi så kommet ind i et nyt årtusind. Vi har fået en ny, ung, frisk ordfører fra Socialdemokratiet – justitsministeren troede, det var ham, jeg ville omtale, det var det ikke i denne omgang – men nu lykkedes det, og en stor tak for det. Justitsministeren vil jeg minde om det gamle religiøse udsagn fra Det Gamle Testamente: »Den, der overvinder sig selv, er større end den, der indtager en stad.«

Så der skal ikke komme nogen som helst kritik herfra, bare en stille og en højlydt, stille glæde over, at det lykkedes.

Også til fru Elisabeth Arnold. For fru Elisabeth Arnold og De Radikale har jo slugt kameler, har jeg forstået. Det kan man nu ikke se. Og når man nu er i gang, og det ikke kan ses, så kunne jeg såmænd godt ønske mig, at fru Elisabeth Arnold ville sluge en 8-10 kameler yderligere til gavn for retssamfundet.

Men vi støtter, som det nok allerede er fremgået af mit glade smil her, forslaget fuldt og helt. Vi genkender faktisk en del af sætningerne og formuleringerne, som jo er taget mere eller mindre fra det gamle forslag, og det gør ikke forslaget dårligere.

Men det er jo ikke kun os og et stort flertal nu i Folketinget, der støtter det her forslag og glæder os over det. Det drejer sig jo også om alle de mange handlende ude på bl.a. Nørrebro, som

gennem de sidste 10 år har fået smadret deres butikker masser af gange af maskerede unge.

Det drejer sig om et kæmpe flertal af den danske befolkning, som også ønsker dette indført, jo før jo bedre. Det drejer sig om stort set samtlige danske politifolk med Københavns politidirektør, Hanne Bech Hansen, i spidsen. Hun er jo netop også en af dem, der har haft ansvaret for at sikre ro og orden og beskytte lovlydige mennesker. Alle disse ønsker et hætteforbud, og nu får de det så.

Så er der selvfølgelig enkelte, der er imod. Her i Folketinget drejer det sig om SF og Enhedslisten. Jeg tror ikke, der er andre. Og så er der nogle uden for Folketinget. Det er de autonome, det er de kriminelle danskere og udenlandske unge, som ønsker at smadre politibiler, McDonald's, mindre handlende og andet og gøre det, som kun forbrydere gør, med masker på. Det er så deres sag, men det er et meget lille mindretal både inden for og uden for Folketinget.

Og for nu også at tage demokratidebatten vil jeg godt slutte med at sige, at mener man, at demokrati er en sag, der er værd at kæmpe for, ja, så gør man det også med åben pande og uden maske. Derfor er dette et godt forslag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen jeg vil gerne takke for hr. Helge Adam Møllers humoristiske indlæg. Og jeg synes heller ikke, at der er andet at gøre her end at gå til den med et smil på læben og sige, at det var så et slag, vi tabte fra radikal side.

Men det generer mig lidt, når hr. Helge Adam Møller fremhæver, at Københavns politidirektør, Hanne Bech Hansen, var meget interesseret i at få et hætteforbud, og derfor har hun fået det. Det var jo sådan, at den tidligere politidirektør, Poul Eefsen, var stærk modstander af et hætteforbud, fordi han mente, at det ville blive vanskeligt at håndhæve, og fordi han mente, at det ville give anledning til større konfrontationer. Det ville fremme konfrontationer mellem demonstranter og politi.

Så politiet selv har også haft deres betænkeligheder. Det synes jeg skal med i hr. Helge Adam Møllers overvejelser. Derfor ville det klæde ham, synes jeg, at tage den del af det med også, at fru Hanne Bech Hansens umiddelbare forgænger var imod et hætteforbud.

Og så vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at når han fremhæver, at det her ligner det for-

slag, som De Konservative har fremsat mange gange før, så er det jo ikke tilfældigt. Jeg synes ikke, der er så forfærdelig mange måder, man kan lave et hætteforbud på. Enten har man det, eller også har man det ikke. Hvis man skal have det, skal det selvfølgelig udformes på den måde, som også De Konservative tidligere har lagt frem. Det er alene et spørgsmål om at have det eller ikke have det.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er jo rigtigt, at den tidligere politidirektør har været stærkt betænkelig ved forslaget, men det, der var det interessante, var, at han jo var meget alene i det danske politikorps. Det består jo af omkring 10.000. Altså Dansk Politiforbund, som omfatter de ni tusind femhundredeg-
etellerandet, altså over 95 pct. af samtlige politifolk, har anbefalet det i de sidste 10 år, et stort antal af de politimestre, som havde problemet inde på livet, har anbefalet det, men det er korrekt, at den tidligere politidirektør ikke var begejstret.

Men nu kommer det, og jeg er stadig væk glad, og det er politiet også. Lad mig så sige en enkelt ting. Fru Elisabeth Arnold var inde på også, at det kan være svært at skønne, og politiet skal jo til daglig skønne på hundredvis af forskellige områder. Og det er klart, at de er mennesker ligesom alle andre. De kan også skønne forkert. Det bliver jo rettet op ved, at sagen går til en domstol, og så er det domstolen, der tager stilling til, om det skøn, den enkelte politimand har udøvet, var et rimeligt eller et urimeligt skøn. Sådan sker det jo også på alle andre områder.

Så retssikkerheden er fuldt ud tilgodeset.

Anne Baastrup (SF):

Det har været et forbløffende forløb, vi har haft her. Jeg vil henvise til nogle af de mange taler, jeg har holdt om denne her sag, som jo har koncentreret sig om den demokratiske samtale med ungerne – de skal simpelt hen vise deres ansigt – og så, at vi ikke i SF ønsker at latterliggøre politiet.

Men jeg må sige, at det er et utroligt forslag, som ministeren her har fremlagt. Mennesker, som politiet skønner ikke må gå med hætte, maske, eller bemale sig helt eller delvis, kan blive sat i fængsel i op til 6 måneder. Tilsvarende gælder, hvis man er i besiddelse af genstande, der anses at kunne bruges til at dække ansigtet.

Ikke i min vildeste fantasi har jeg forestillet mig, at den socialdemokratisk-radikale regering ville gennemføre den type kriminalisering med den straf. Selv opløb straffes kun med 3 måneder. Forfølger en mand sin tidligere hustru med trusler om vold osv. og derfor får et tilhold, er det kun under skærpene omstændigheder, han kan få 6 måneders fængsel.

Gennemgangen af de andre landes straffesamlinger viser tilsyneladende, at man ikke overhovedet anvender fængselsstraf for ulovlig brug af maskering. I Tyskland fremtræder det, som om man højst kan få en bøde.

Og hvad er det så, der er en skærpene omstændighed efter det her lovforslag? Hvornår får man ubetinget frihedsstraf?

Skærpene omstændighed er, hvis andre laver uroligheder, og det understreges i bemærkningerne, at det skal føre til ubetinget frihedsstraf, at man under de omstændigheder bruger hætte eller er i besiddelse af beklædningsgenstande, der er egnet til at tildække ansigtet.

Forleden var jeg til demonstration mod dødsstraf. Det var kaldt, og jeg havde naturligvis hue og tørklæde på. Der var nogle unge, som godt kunne ligne nogen, der eventuelt kunne finde på at lave uroligheder. De gjorde det ikke. Men min blotte tilstedeværelse med disse beklædningsgenstande kunne give politiet mulighed for at give mig en ubetinget frihedsstraf, hvis de andre lavede uro.

Vi taler en del om forsæt som forudsætning for, at man kan straffes. Her er der ikke krav om forsæt til noget som helst. Jeg har da ikke forsæt til at deltage i en demonstration, der skal føre til uroligheder. Jeg har bare forsæt til ikke at fryse.

Nu tror jeg ikke, at min frihed er truet, men hvordan vil politiet skelne mellem dem, der ikke måtte have forsæt til at lave uro eller ikke kunne komme væk hurtigt nok, og dem, der har forsæt? Skal alle have ubetinget frihedsstraf? Og hvor er vi så henne?

Og hvordan er det så med grundlovens § 79 kombineret med retten til ytringsfrihed? Maskering med masker, der viser Haider, kunne måske en dag blive interessant. Også her kan man løbe ind i en fængselsstraf, hvis politiet skønner, at man ønsker at omgå maskeringsforbudet.

Forleden faldt jeg over et citat i en kronik, der gennemgik dette forslag, et citat, jeg synes, de forskellige partier burde tænke over: »Uden magt bag retten ville samfundet udvikle sig til

et anarki. Uden ret bag magten ville det udvikle sig til en politistat.«

Det her lovforslag giver politiet den helt ubegrænsede magt til at skønne over, om der er unge, der skal en tur i fængsel, eller om de ikke skal. Finder politiet, at der er en ung, som ligner en, der er på vej til at lave uro, så kan han få en bøde på 1.000 kr.

I bemærkningerne er der en henvisning til uroen på Nørrebro, og det viser, hvad forslaget kan bruges til. Her var politiet ikke i stand til at vide, om der ville opstå uro. De tog jo ikke advarslerne alvorligt. Med henvisning til urolighederne på Nørrebro har man åbnet for den helt ubegrænsede magt for politiet. Den patruljerende politibetjent behøver ikke at vide, om den unge har et mål, hvor maskering kan blive aktuel. Med denne henvisning er alt tilladt for den politibetjent, der vælger at skønne, at den unge nok har til hensigt at lave uro.

Bødeforelæg, hvis blot den unge har en snor i sin obligatoriske hætte på trøjen, er det det samfund, vi vil have? SF siger nej tak.

Med vedtagelsen af dette lovforslag er der kun tilbage at håbe på, at dansk politi vil være sig sit ansvar bevidst, og at domstolene, som jo efterhånden er de eneste, der holder fast i sædvanlige retstraditioner, vil sikre, at man ikke kan dømme folk til fængsel, hvis de ikke har forsæt til at begå en forbrydelse.

Er vi nu kommet så langt ud i Socialdemokratiets ønske om at være et lov og orden-parti, at alle retsgarantier skal tilsidesættes? Jeg græmmes.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Anne Bastrup gik meget op i at beskrive den situation, hun havde været i, da hun havde været ude for at demonstrere mod dødsstraf og havde taget hue og halstørklæde på. Det er da klart et af de eksempler, der er taget med i lovforslagets bemærkninger om, at man må have lov at beskytte sig mod vejrliget.

Men politiet har selvfølgelig skønsmuligheden, og politiet har også muligheden for at skønne galt, og jeg går ud fra, at fru Anne Bastrup i så fald vil benytte sin grundlovssikrede ret til at anlægge sag og til at få sagen for retten, så politiet bliver dømt.

Det er jo politiets risiko, at de skønner galt. Og derfor har de også muligheden for i sådan nogle tilfælde, hvor de ser fru Anne Bastrup

formummet bag halstørklæde og hue, at sige: Nej, hende tør vi ikke anholde.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Fru Anne Baastrup brugte en formulering om, at med det her lovforslag kan politiet fremover bestemme, hvilke unge der skal i fængsel. Jeg vil godt høre fru Anne Baastrup, som jo kender en del til lovgivningen og juraen: Hvor i retsplejeloven fremgår det, at det er politiet, der bestemmer, hvem der skal i fængsel? De paragrafer synes jeg ikke jeg har kunnet finde noget sted i retsplejeloven, men det kan da være, at den mulighed er dukket op, uden at jeg har opdaget det. Det vil jeg i så fald gerne korrigeres i.

Det andet, jeg gerne lige vil bemærke til fru Anne Baastrup, er, at der er et andet sted, hvor politiet også er nødt til at skønne; det er f.eks. færdselsloven. Der står i færdselsloven, at man skal afpasse hastigheden efter forholdene. Hvem skal vurdere, om hastigheden har været efter forholdene? Ja, i første omgang er det politiet, der vurderer, om man vil rejse tiltale. I anden omgang er det så domstolene, der vurderer, om man vil straffe eller ej. Skal den slags bestemmelser også luges ud? Er fru Anne Baastrup og SF imod alle de bestemmelser, der er i lovgivningen, hvor politiet i første omgang foretager et skøn, og ser vi i så fald en række forslag fra SF's side om, at de skal ophæves?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Til hr. Tom Behnke: O.k., det var en fejltagelse. Det er domstolene, der smider folk i fængsel. Men den henvisning, der er i bemærkningerne til det, der foregik på Nørrebro, betyder jo rent faktisk, at den politibetjent, der render rundt og patruljerer i Blågårdsgade, er forpligtet til at holde øje med, om der nu er nogle af dem, der tilhører den gruppe, som altid går med hætter og snor, der kan finde på at lave noget uro.

For vi skal også huske på, at der ikke var anmeldt nogen demonstration. Den måde, som de dér folk samlede sig på på Nørrebrogade, sådan som jeg har forstået det, gjorde, at der ikke var nogen jordisk chance for at finde ud af, om de ville lave noget. Men politiet har nu med den henvisning fået en forpligtelse til at holde øje med det. Og det er fængsel i 6 måneder, den her bestemmelse lægger op til. Det synes jeg altså er ret meget.

Og så til fru Elisabeth Arnold: Jeg tror altså ikke, at politiet ville sætte mig fast, slet ikke. Og jeg er også fuldstændig klar over hensynet til vejrliget. Men hvis det nu er sådan, at man holder en demonstration, hvor halvdelen af gruppen render rundt med noget, som er egnet til at maskere sig med, og den anden halvdel render rundt med huer og halstørklæde, som også er egnet til maskering, men hvor man overhovedet ingen ambitioner har om at lave noget som helst galt uden altså at demonstrere, så ville alle sammen jo stå i den situation, at de kunne risikere fængselsstraf, ja, i hvert fald bøde, hvis det er sådan, at der er en lille del af gruppen, der laver uro. Det er altså ikke hensigtsmæssigt, og de har ikke forsæt til at gøre det.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg ved ikke, hvad det er for en bananrepublik, fru Anne Baastrup taler om. Det er i hvert fald ikke Danmark. Fru Anne Baastrup siger, at politiet har rettigheder til at sætte folk i fængsel, politiet har rettigheder til at tvinge folk til at betale bøder, hvis det er sådan, at de i øvrigt ikke overtræder lovgivningen. Sådan er det jo ikke.

For det første har vi fået rettet fru Anne Baastrups store misforståelse med, hvem der sætter folk i fængsel, nemlig domstolene, og sådan er det i øvrigt også. Hvis fru Anne Baastrup var ude til en demonstration og havde påført sig klædningsgenstande af hensyn til vejrliget, jamen så er fru Anne Baastrup da fuldstændig straffri. Der er da ikke nogen, der kan komme med hverken bødeforlæg eller en anden form for sanktion over for fru Anne Baastrup, heller ikke over for andre borgere i det danske samfund.

Hvis fru Anne Baastrup deltager i en demonstration, hvor andre pludselig optræder med uroligheder, laver hærværk osv., og fru Anne Baastrup ikke deltager i det, og fru Anne Baastrup blot har sit halstørklæde på, jamen så vil fru Anne Baastrup da aldrig nogen sinde skulle betale det bødeforlæg, hun får forelagt, og så er det politi og anklagemyndigheden, der skal rejse en sag ved domstolene mod fru Anne Baastrup for at få gennemtvunget det bødeforlæg.

Og tror fru Anne Baastrup, at det er nemt for politiet at bevise, at fru Anne Baastrup på en meget kold februar- eller martsdag altså var ude for at demonstrere, bare fordi hun havde et halstørklæde på? Dér har jeg den samme tillid,

som fru Anne Baastrup tidligere har givet udtryk for, til de danske domstole. Her vil domstolene nødvendigvis og også i fremtiden tage det parti, som de netop skal tage, nemlig til retssikkerheden også over for borgerne.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen så vil jeg godt spørge justitsministeren, om han ikke ser et problem i, at en sådan situation kan føre til en anholdelse. Lad os nu sige, at vi ikke snakker om fru Anne Baastrup, men at vi snakker om fru Anne Baastrups 19-årige søn, som måske ser lidt mere suspækt ud, end fru Anne Baastrup gør.

Så vil jeg godt spørge: Kan man ikke se et problem i, at det kan føre til en anholdelse? Så kan man efterfølgende nok forestille sig, at der kommer en domstolsafgørelse, der vil godtgøre, at det altså bare var et halstørklæde, og forsættet var bare at forhindre vedkommende i at fryse. Men i den mellemliggende periode har vedkommende været unddraget sin ytringsfrihed, for vedkommende fik altså ikke lejlighed til at deltage i demonstrationen, som han var mødt op for at deltage i, men blev tværtimod forhindret i præcis den ytringsform. Er det ikke et problem? Er der ikke nogle problemer lige præcis i den afgrænsning her?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg har sagt undskyld til det dér med domstolene. Ingen tvivl om det. Det var, fordi brillerne og bogstaverne var lidt for små.

Men dér, hvor jeg synes det interessante projekt er, er: Laver vi en lovgivning, en straffebestemmelse nu, hvor man kan være helt sikker på, at der stadig væk er et krav om fortsæt? Og derfor synes jeg godt om fru Jette Gottliebs forslag om, at vi skal have en høring med alle de dér kloge folk fra universiteterne, der ved noget om: Hvordan har vi egentlig bestemmelser omkring forsæt i vores straffelov? Overholder denne her bestemmelse det med de bemærkninger, der er tilknyttet?

Jeg synes altså, at det er en ganske interessant retspolitisk diskussion, og derfor er det lidt træls, at Venstre slet ikke gad gå ind i den.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Til fru Jette Gottlieb: Hvis man læser lovforslaget, vil man jo se den redegørelse for de rets-

sikkerhedsmæssige principper, som jo er bærende i vores samfund; at der naturligvis, og som også fru Elisabeth Arnold har gjort opmærksom på det, er en retspolitisk diskussion, som vi også har ført både i regeringen og også i Justitsministeriet og i lovforslaget.

Men sådan er det jo på mange områder. Sådan er det, når politiet har sine beføjelser, så er der altså tvivlsspørgsmål, hvor politiet må afveje. Og hvis politiet begår fejl, er det jo domstolene, der afdækker det. Og så er det sådan, at hvis en borger uretmæssigt har været anholdt, jamen så må man give erstatning for det.

Men hele formålet her er jo netop at dæmme op imod den optrapning, som jo ikke kan have forbigået fru Jette Gottliebs og heller ikke fru Anne Baastrups opmærksomhed, som er sket i det autonome miljø i Danmark, hvor man formummer sig, hvor man maskerer sig og slører sin identitet med det formål at skjule sig for politiet, når man laver hærværk, og når man laver alvorlige optøjer. Og det, som er sigtet med lovforslaget her, er at give et instrument til at dæmme op imod det og forebygge det af kriminalpræventive grunde.

Og ja, så er der her en retssikkerhedspolitisk debat, som vi også har ført, og så har vi afgrænset det her, og den afgrænsning giver selvfølgelig stadig væk nogle tvivlstilfælde. Men dér er vi sikre på, at domstolene vil bidrage til at sikre, at når folk har været uretmæssigt anholdt for overtrædelse af det her, vil de genoprette det.

Sådan er det, og sådan er det på mange andre områder, som jeg gerne vil give eksempler på, men det tillader tiden og forretningsordenen ikke at give her, men det vil jeg gerne gøre i den løbende debat også med Retsudvalget.

Peter Skaarup (DF):

Det er jo sjældent, at vi i Dansk Folkeparti føler stor anledning til at rose justitsministeren, men ikke desto mindre må vi gøre det i dag, for med vedtagelsen, som alt tyder på, af det forslag, som justitsministeren har fremsat her om indførelse af sådan et hætteforbud, ja, der opnår vi i hvert fald en landvinding i forhold til de demonstrationer og de optøjer, vi f.eks. så på Nørrebro den 7. november 1999. Det vil ikke kunne ske fremover, i hvert fald ikke på samme måde, og her opnår politiet et redskab, som er vældigt brugbart, når der er uro og ballade på færde.

Vi må så sige, at det her jo ikke er nok til at komme om ved den slags optøjer. Vi er også nødt til i lyset af det, der skete den 7. november,

f.eks. at se på: Skal politiet have nogle flere virkemidler? Kunne det være en mulighed f.eks. at bruge vandkanoner i de pågældende tilfælde med farvet væske? Eller burde man ikke efterfølgende have givet erstatning til de butiksejere, det gik ud over? Burde man ikke indføre anonyme vidner, civile agenter?

Vi er i en situation, hvor der er meget få anholdte på baggrund af det, der skete den 7. november. Politiet ved rimelig godt, hvem det er, men de har altså ikke nogen beviser på, hvem det er, og derfor har de svært ved at gøre ret meget ved det. Så der er andre ting, man burde overveje efter den 7. november, og dem håber vi at justitsministeren i samarbejde med Folketinget også vil komme med fremover. Men vi må rose justitsministeren for, at det her i hvert fald er opnået.

Ja, vi har jo tradition for her i Folketinget at holde lange ordførertaler, hvor vi analyserer delelementer i forslagene og sådan noget, men jeg har faktisk svært ved at gøre meget mere end at sige, at her er der gjort et godt stykke arbejde. Oppositionen har så også tidligere fremsat forslag, som hr. Helge Adam Møller var inde på, der tangerer det her, og derfor er det selvfølgelig glædeligt, at det forslag, som Venstre og De Konservative og som også Dansk Folkeparti fremsatte her i 1999, faktisk stort set er det, som bliver vedtaget, forhåbentlig, når den her debat er overstået.

Jeg må sige, at når jeg hører SF og Enhedslisten, som sammen med de autonome selvfølgelig er imod, imod, imod – jeg hører også lidt, at De Radikale er det, men jeg kan ikke rigtig finde ud af, om regeringen kommer til at stemme samlet i den sidste ende, men det gør den vel nok – når jeg hører det, så er det helt entydige signal, jeg oplever, at man ikke har tillid fra SF og Enhedslistens side til politiet.

Og det er gravalvorligt, for har vi virkelig partier herinde på Christiansborg, der i så høj grad udtrykker mistillid til politiet hver eneste gang, vi diskuterer de her ting omkring øget kriminalitetsforebyggelse og indgreb over for uro og ballade, ja, så har vi et problem.

Det er beklageligt, at der altså er partier herinde på Christiansborg, der hele tiden udtrykker mistillid til politiet og ikke har tillid til, at når f.eks. fru Anne Baastrup møder op til en demonstration, så bliver hun selvfølgelig ikke anholdt, fordi hun står med en hue eller nogle vanter, eller hvad det er, hun har af beklædningsgenstande, selvfølgelig bliver fru Anne

Baastrup ikke det. Det er noget pjatteri og noget spild af tid at bruge Folketingets gode tid på her. Lad os da lade være at diskutere sådan nogle petitesser. Selvfølgelig anholder politiet ikke fru Anne Baastrup i forbindelse med sådan noget som det her.

Det står også meget klart i bemærkningerne, at det slet ikke vil komme på tale. Det er op til politiets vurdering i det enkelte tilfælde. Så hvis fru Anne Baastrup skulle anholdes for noget, var det for ikke at have tillid til politiet, men ikke noget omkring hendes maskering eller hætter. Det er der slet ikke tale om. Det er fuldstændig nonsens at komme ind på det.

Men altså vi må diskutere det her fremover i Retsudvalget, men jeg kan ikke se nogen forhindringer for, at det skal blive vedtaget. Om så SF, Enhedslisten og De Radikale stemmer imod – det er bare ærgerligt, men jeg regner med, at det bliver vedtaget, og jeg synes, vi skal rose ministeren for det her initiativ.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, hr. Peter Skaarup er ret tungnem, når man tænker på, at han har været medlem af dette Folketing i 2 år, hvis han endnu ikke har opdaget, at regeringen fremsætter forslag, som begge partierne står bag. Sådan er det. Sådan bliver det også her. Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet stemmer sammen for dette forslag både ved fremsættelsen her og ved de senere behandlinger.

Men jeg vil godt spørge hr. Peter Skaarup om en enkelt ting. Han udtalte sig ret begejstret om begrebet anonyme vidner. Hvordan passer det sammen med, at man her vil tvinge folk til at vise deres ansigt åbent, det vil sige, at der lovgives imod anonymitet, og samtidig ønsker man at give andre grupper i samfundet en særlig ret til anonymitet?

Skulle man ikke tale rent ud og sige: Vi er imod anonymitet, vi er imod anonyme demonstranter, vi er imod anonyme stenkastere, vi er også imod anonyme vidner? Det ville være smukt og logisk.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen det er da meget glædeligt, at Det Radikale Venstre har besluttet sig for at sige ja til det her forslag. Jeg husker jo, at fru Elisabeth Arnold i en avis sagde, at statsministeren i forbindelse med den her debat havde en rygrad

som en medisterpølse. Man kan jo så overveje her, efter at De Radikale siger ja, hvordan fru Elisabeth Arnolds ryggrad ser ud.

Men det er også fint, glimrende. Jeg synes, det er godt, at De Radikale støtter forslaget her, og lad os bare få nogle flere forslag frem, som kan komme om ved den kriminalitet, vi ser, og som Det Radikale Venstre har været modstandere af at gøre noget ved tidligere. Glimrende, hvis det kan gå i den retning.

Med hensyn til anonyme vidner ved fru Elisabeth Arnold og De Radikale udmærket godt, at det jo f.eks. handler om, at vi har restauranter, vi har værtshuse i København, der bliver terroriseret af f.eks. en rockerbande, og der er altså personer i et sådant værtshusmiljø, ansatte, der ikke tør vidne i dag, fordi de er bange for repressalier. Der har Det Radikale Venstre, også venstrefløj, også regeringen, været modstandere af at give mulighed for, at sådanne personer, der er ansat i miljøet, kan vidne anonymt og på den måde få de kumparer buret inde, som terroriserer det her miljø.

Det er ærgerligt, at det er sådan, men det er ikke desto mindre fakta, og det hænger udmærket sammen med den kriminalitetsbekæmpelse, vi ønsker os i Dansk Folkeparti, at tillade det her. Desværre vil De Radikale ikke være med til det. Det er ærgerligt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen så fik vi jo alligevel en slags svar. Dansk Folkeparti vil gerne beskytte nogle personer, men vil ikke beskytte andre, og anonymitet er godt i det ene tilfælde og skidt i det andet tilfælde. Og det er jo så logik for perlehøns, kan man sige.

Men jeg vil gerne spørge: Hvad er det for en kriminalitet, Det Radikale Venstre ikke vil gøre noget ved? Jeg vil gerne høre, hvad det er for en kriminalitet. Er det de stenkastende unge på Nørrebro, vi ikke gerne vil have anholdt og strafforfulgt, er det dem?

Politiet har mulighed for at anholde hver eneste person, der står med en brosten i hånden, og som er parat til at kaste den mod politiet og mod butiksruder osv. Kriminaliteten i sig selv har der aldrig nogen sinde været nogen tvivl om at Det Radikale Venstre ville både forfølge, opklare og straffe.

Jeg vil gerne høre, hvad det er for en kriminalitet, Det Radikale Venstre ikke vil gøre noget ved. Jeg vil gerne have nogle eksempler. Det er

en ret hård anklage at komme med her fra Folketingets talerstol. Så hvad er det for en kriminalitet, vi ikke vil gøre noget ved?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg tror ikke, det kan komme som den store overraskelse for ret mange her i Folketinget, at Dansk Folkeparti og De Radikale har et meget forskelligt syn på retspolitikken her i landet.

Hvis jeg skal komme med et enkelt eksempel, så har jeg faktisk allerede nævnt det tidligere her, og det er f.eks. at give mulighed for at bruge anonyme vidner i sådanne situationer. Det gælder i og for sig også stenkastende personer på Nørrebro. Hvis politiet ikke kan bruge anonyme vidner her, hvis de folk, der ser det, ikke vil være med til at gå i retten og sige til politiet og sige til domstolen, at det var ham her, der gjorde det, ja, så er mulighederne ikke til stede for at dømme pågældende.

På samme måde med civile agenter: Hvis man ikke ønsker, sådan som politiet ellers gerne vil have det, at man kan infiltrere de her kriminelle miljøer ved at bruge civile agenter, ja, så kan man heller ikke komme om ved den kriminalitet, vi taler om. Og det er begge to forslag, som vi gentagne gange har diskuteret her i Folketinget, og hvor Det Radikale Venstre er bannerrfører imod de forslag, og det er bl.a. det, der gør, at vi ikke kan fange de dér forbrydere, desværre.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Skaarup: Hvad i alverden skulle forhindre politiet i at anholde unge maskerede personer, der står med brosten i hænderne parat til at knuse en rude? Intet. Uanset om personerne er maskerede eller ej, står de til at blive arresteret, hvis de er i gang med at lave hærværk. Det har intet med maskering at gøre.

Det eneste, der kræves, er faktisk, at politiet er til stede, og det er noget af det, der har været galt med nogle af de episoder, bl.a. i begyndelsen af november, at politiet ikke tog de advarsler alvorligt, som de fik fra deres almindelige meddelelssystem. Derfor var de ikke til stede, da urolighederne begyndte, og kunne ikke skride ind, før det hele var godt i gang og var gået fuldstændig ud af kontrol.

Men der er intet, der forhindrer politiet i at anholde folk, der er i gang med at knuse ruder

eller lave andre ulovlige ting, uanset om de er maskerede eller ej, intet.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen det er ligesom lidt ørkesløst at diskutere med fru Elisabeth Arnold om det her, for hver gang når vi frem til, at politiet kan det hele, de kan bare gøre deres arbejde, og de laver en masse fejl, og de er dumme, og de kan ikke klare deres opgave. Det er ligesom det, Det Radikale Venstre kommer med hver gang.

Og der må jeg så bare sige, at det jo er rigtigt nok, at politiet ikke altid kan være til stede. Politiet kan jo ikke være over det hele hele tiden. Og på Nørrebro var det jo sådan, at der var mange andre end politiet til stede. Der var masser af mennesker, der bor på Nørrebrogade, der kunne se, hvad der foregik, og måske også kunne sige, hvem det var, men de vil ikke, de tør ikke, fordi de er bange for repressalier. Og hvis det ikke er forstået af fru Elisabeth Arnold, så kan jeg ikke gøre noget ved det, men det er der altså mange mennesker der godt forstår.

Fru Elisabeth Arnold kan prøve at rende ud til nogle af de møder, vi bliver inviteret til som folketingsmedlemmer, prøve at læse nogle af aviserne, prøve at gå ud og snakke med befolkningen om det her. De ved det udmærket godt, det er bare ikke trængt ind til Det Radikale Venstre endnu.

Det sker nok, det er sket med maskeforbudet, måske sker det også på det her område engang.

Sonja Albrink (CD):

Der er ingen grund til, at jeg står her og gentager, hvad forslaget går ud på, og derfor vil jeg gå direkte til sagen og sige, at vi selvfølgelig i CD støtter den indførelse – for det er jo faktisk også en genindførelse, kan man sige – af maskeringsforbud i forbindelse med møder, forsamlinger, optog og lignende.

Vi tror dog på ingen måde, at maskeringsforbud er en patentløsning, som sikrer, at vi fremover undgår optøjer på Nørrebro og andre steder. Vi tror faktisk heller ikke på, at maskeringsforbudet vil blive overholdt af de personer, som nu engang ønsker at lave ballade. Alt andet lige er man med en bøde, som jo nok vil blive den mest almindelige straf, jo billigere sluppet, end hvis man skal stå til regnskab for vold mod politiet eller betale erstatning for de omfattende ødelæggelser.

Vi har derimod et lille håb om, at et maskeringsforbud vil afholde enkelte af de personer, som befinder sig i periferien af de mest ustyrlige uromagere, som står bag urolighederne, fra at deltage, og vi har også en begrundet tro på, at et maskeringsforbud vil lette politiets arbejde. Dette forandrer dog ikke, at vi her taler om et forbud, som vil stille store krav til politiets håndhævelse.

For det første er der jo afgrænsningsproblemerne. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det jo, at justitsministeren har gjort et meget grundigt stykke arbejde med at beskrive afgrænsningsproblemer og de overvejelser, som på trods af afgrænsningsproblemerne ligger bag forslaget.

Trods dette er der vel næppe tvivl om, at enhver indgriben fra politiets side på et tidligere tidspunkt over for personer, som endnu ikke har maskeret sig, vil kunne give anledning til væsentlige bevismæssige problemer. Vi må nok også forvente, at domstolene kommer til at tage stilling til, hvornår maskering tjener et anerkendelsesværdigt formål, hvornår der ikke er tale om maskering, og hvornår der er tale om beskyttelse mod vejrlig, og om hvornår det er tilstrækkeligt bevist, at en eller flere personer, som er taget i besiddelse af maske eller lignende, er på vej til møder, forsamlinger, optog og lignende.

For det andet kan det forhold, at politiet kan vælge at undlade at håndhæve forbudet, bl.a. af polititaktiske årsager, efter vores opfattelse også give anledning til visse problemer i forhold til den øvrige befolkning, og der er da helt sikkert sund fornuft i, at politiet ikke skal søge konfrontation bare for at håndhæve maskeforbudet, hvis en demonstration jo i øvrigt forløber roligt.

Omvendt vil en undladelse af at håndhæve forbudet i nogle af de situationer jo også kunne virke som en torn i øjet på de udenforstående og sikkert også give anledning til nogen debat, og derfor er det altså også vigtigt, at regeringen og partierne bag vedtagelsen af dette forbud vil bakke politiet op i deres dispositioner.

I CD tror vi, at dette forbuds praktiske anvendelse ligger i de situationer, hvor tingene allerede er løbet løbsk. Her får politiet en glimrende mulighed for at indfange maskerede personer, som ikke direkte kan identificeres som gerningsmænd til hærværk eller vold, men som så i stedet kan stilles til ansvar for deres identitetssløring. Vi mener som sagt i CD, at det er her, styrken i forslaget ligger, og det er også

derfor, at vi i CD støtter det forslag fra ministeren.

Elisabeth Arnold (RV):

For en gangs skyld skal jeg ikke læse højt af de fem tidligere radikale retsordføreres taler, når jeg skal diskutere maskeforbud, men finde på en helt ny tale, der siger, at vi nu støtter et maske-/hætteforbud. Og vi har allerede også i offentligheden flere gange bemærket, at nu har vi altså ændret holdning fra tidligere at være imod et hætteforbud til nu at støtte et sådant forbud.

Vi har ingen sympati for anonymitet, det har jeg nævnt tidligere i dag, og vi har ingen sympati for personer, der slører deres identitet, selv om formålet kan være nok så ædelt. Ikke desto mindre har vi været modstandere af hætte- og maskeringsforbud indtil nu. Det har vi først og fremmest, fordi vi skønner, at der er store håndhævelsesproblemer, vi skønner, at der er afgrænsningsproblemer, og vi har også været nervøse for, at politiet måske skulle blive latterliggjort, ville blive hængt ud, hånet, fordi de ikke kunne skelne mellem fredelige personer, som ikke havde noget med en demonstration at gøre, og andre personer, som havde uro i sinde og havde i sinde at gøre noget ulovligt.

Vi anerkender politiets vanskeligheder med at forebygge uroligheder og få fat på uromagerne som følge af maskering. Men vi anerkender også, at de har et skønsproblem, når de skal ud og finde ud af: Hvem har måske til hensigt at foretage noget ulovligt? Men vi har også sagt, at hvis det er problemet, et af vores problemer, at politiet kan blive latterliggjort, så er det måske også en idé at sige: Jamen den risiko må politiet så selv bære. De skal ud og skønne, og de skal skønne rigtigt, og de skal være nogenlunde sikre på, at de ikke får alt for mange sager, hvor det viser sig, at de har skønnet forkert. Jeg synes, vi skal prøve det her forbud og se, hvordan det fungerer i praksis.

Vi er ikke sikre på, at man skal stille så store forventninger til det. Jeg har fået henvendelser fra folk, som siger: Hvorfor holder du stadig væk hånden over de maskerede bankrøvere? Og der er vel ikke nogen, der forestiller sig, at et maskeforbud som det her vil afholde nogen bankrøvere fra at maskere sig, når de er i færd med at begå bankrøveri? Så forventningerne ude i befolkningen er måske lidt større, end dette forslag kan indfri.

Vi støtter forslaget og ønsker politiet held og lykke med at gennemføre det.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg tror ikke, vi behøver at diskutere hverken medisterpølse eller kogt spaghetti. Jeg vil bare spørge, om den radikale ordfører vil være med til, at vi i Retsudvalget får en sådan høring, som kunne være med til at afdække dels de afgrænsningsproblemer, som den radikale ordfører også lægger op til der kunne være, og dels de mere principielle retspolitiske overvejelser, der ligger bag ved spørgsmålet om forsæt og den slags ting.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, fru Jette Gottlieb skal læse endnu en gang i lovforslaget og bemærkningerne. Der er sat utrolig mange spekulationer i gang for at prøve i teksterne, i bemærkningerne, at give politiet retningslinjer for, hvordan de skal skønne, om folk har til hensigt at gøre noget ulovligt eller er på vej til en demonstration, på vej til en eller anden urolighed, eller hvordan de i øvrigt skal bedømme maskeringens karakter.

Jeg tror ikke, en høring vil ændre noget som helst på de bemærkninger, der står i lovforslaget, men jeg tror, at vi i løbet af den første tid, sådan et maskeringsforbud fungerer, vil indhøste nogle meget værdifulde erfaringer, der også giver politiet nogle fornemmelser af: Skal vi absolut gribe ind hele tiden? Måske er der noget, der går ganske fredeligt, hvor vi slet ikke skal gribe ind og bare lade det køre, fordi det vil give konfrontationer, hvis man griber ind.

Og jeg tror ikke, der er anden vej ud end at prøve det på grundlag af de bemærkninger, der står i lovforslaget, som er gennemgået ganske nøje, og hvor vi virkelig har prøvet at tage alle misteltene i ed. Det er ikke sikkert, det er lykkes. Kun praksis kan vise det.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt starte med at sige – og det skal ikke kunne misforstås overhovedet – at Enhedslisten ikke er tilhænger af maskering. Vi foretrækker så afgjort at kæmpe med åben pande, og vi er ikke bange for at stå ved vores meninger og alle de andre kvalmende citater, man nu kan komme med i denne her forbindelse.

Jeg siger det, fordi det selvfølgelig er det, man bliver mødt med, hvis man kommer med de her meget principielle retspolitiske betragtninger. Og i det følgende vil jeg godt skelne mellem dels de principielle retspolitiske be-

tragtninger, dels de konkrete kvalitetsting, der kan være ved lovforslaget, sådan som det er udformet.

Hovedproblemet er, at det er formuleret så bredt, at kun fantasien sætter grænser for, hvilken grotesk situation der kan opstå som følge af forslaget. For det første kan det jo vække en vis undren, at forslaget ikke nævner optøjer i selve lovteksten, men i stedet for nævner møder, forsamlinger eller optog.

Det vil altså sige, at mens man principielt kan blive straffet for at bære solbriller ved et grundlovmøde, ja, så er det ikke strafbart i forhold til lovteksten at bære hætte under de optøjer, der var på Nørrebro for nogle måneder siden. Jeg gætter på, at det er, fordi begrebet optøjer sådan set allerede giver mulighed for under den eksisterende lovgivning at opnå det, som man gerne vil opnå med det her lovforslag.

Og dermed bliver det jo sådan, at lige præcis det begreb, der hedder det anerkendelsesværdige formål, er nøgleformålet i det her lovforslag, og i virkeligheden ikke de ting, som har været fremført indtil nu.

Det uoverskuelige problem med begrebet anerkendelsesværdige formål er åbenlyst for mig. Det betyder ifølge forslaget bl.a., at man godt må have halstørklæde på for at beskytte sig mod vejret. Og det er selvfølgelig rart at vide. Men forslaget siger også, at hvis der så bliver uroligheder, må man pludselig ikke være i besiddelse af et halstørklæde. Man skal altså øjeblikkelig kaste det fra sig, for det er jo ikke nok bare at tage det af.

Det samme gælder alle andre genstande, der helt eller delvis kan bruges til maskering. Man kunne f.eks. bruge sådan en her som eksempel. Det er sådan et meget anerkendt og almindeligt klædningsstykke. Hvis man går med sådan en her, kan man altså komme i den situation, at man skyndsomst må smide den fra sig eller risikere at blive anklaget med fængselsstraf til følge.

Helt grotesk kan det selvfølgelig blive, hvis forslaget ikke kun omfatter deltagerne i et møde, men også tilskuerne. Og dermed kan det altså også være almindelige forbipasserende. Sagt på en anden måde: Forslaget omfatter alle, politiet kan få fat i, uanset om man har noget med det pågældende møde at gøre eller ej. Og vi har jo eksemplerne fra Nørrebro, hvor man fik fat i én 4 timer senere, som var bevæbnet med en mobiltelefon, men i hvert fald ikke i no-

gen af dem, der havde været med til det, der foregik på det tidspunkt.

Med andre ord: Kommer man forbi et sted, hvor der er ballade, ja, så gør man klogest i hurtigst muligt at smide alt tøjet, ellers risikerer man at blive straffet. Men det bliver man selvfølgelig også, hvis man smider alt tøjet.

En anden mærkværdig konsekvens af forslaget er, at de halstørklæder, som fodboldfans f.eks. ynder at klæde sig i til fodboldkampe, vil kunne medføre strafansvar, for selv om halstørklædet som udgangspunkt er lovlig beklædning, ja, så gælder det altså ikke, hvis man tilhører en gruppering, der tidligere har anvendt halstørklæder til at skjule identiteten. Så også her er der nogle problemer.

Hvis man er flygtning og demonstrerer mod hjemlandets magthavere og man er bange for forfølgelse eller repressalier, så må man godt maskere sig. Det er selvfølgelig et forbehold, som vi for så vidt er glade for, men jeg ville nu godt høre ministerens angivelse af, hvad det er for nogle lande, vi taler om. Er det Danmark, Holland, Østrig eller et arabisk land, eller hvilke lande tænker man på? Er det præcist defineret, eller er det op til politiets geografiske viden?

Et andet bekymrende element ved forslaget er håndhævelsen af forbudet. Det kræver ikke, at politiet meddeler den pågældende forsamling, at maskering ikke længere er anerkendelsesværdig. Konsekvensen er, at personer, som i den bedste mening har trukket halstørklædet godt op om hovedet for at beskytte sig mod kulden, kan blive straffet, hvis politiet pludselig ikke længere mener, beskyttelse er anerkendelsesværdig, og politiet behøver overhovedet ikke at advare om det. Altså slut med det der med i kongens og lovens navn og alle de der ting; det hører ikke hjemme her.

Lovforslagets absurditet bliver yderligere understreget, når man kigger på de foreslåede straffniveauer, og som om det ikke er nok, så indeholder bemærkningerne til forslaget direkte forkerte gengivelser af gældende ret.

Det fremgår jo, at personer, der tages med genstande, der kan anvendes til maskering, kan anholdes, og så længe de er anholdt, afskæres de fra at deltage i mødet eller demonstrationen. Så forestiller man sig åbenbart, at folk kan tilbageholdes i længere tid. Det synes jeg er interessant. Måske justitsministeren kan være venlig at forklare dét nærmere.

Så skal vi ikke være enige om, at man i dansk ret ikke har hjemmel til at foretage præventive anholdelser? Hvis en person f.eks. er i besiddelse af en hætte, så kan han anholdes, men kun så længe, som det tager at beslaglægge hættens og konstateres hans identitet. Derefter er der jo ikke noget anholdelsesgrundlag, og hvis man holder ham tilbage længere, ja, så er det ulovlig frihedsberøvelse.

Det er et udmærket eksempel på, at forslaget ikke er helt så gennemarbejdet, som bemærkningerne antyder. Jeg er godt klar over, at der er foregået et stort arbejde med det, men der er altså nogle huller i det.

Forslaget er formuleret så bredt, at det vil stille politiet i nogle håbløse skønsituationer, hvor ordensmagten enten vil blive totalt til grin, eller hvor det i værste fald vil resultere i nogle ulykkelige og voldsomme konfrontationer.

Hvis man er så forhippet på at få et maskeforbud, må det dog i det mindste forlanges, at det er udformet helt præcist, sådan at hr. og fru Danmark ikke pludselig kan straffes, fordi de tilfældigvis tager solbriller på et sted, hvor det ikke er anerkendelsesværdigt.

Enhedslisten tvivler på, at det er muligt at lave et forbud, som hænger bare nogenlunde sammen, og det fremsatte forslag er i hvert fald ikke et eksempel på det. Enhedslisten kan ikke støtte lovforslaget.

Jann Sjusen (KRF):

Det er glædeligt, synes jeg, at regeringen er blevet omvendt i spørgsmålet vedrørende maskeforbud. Vi tilslutter os naturligvis det forslag, som regeringen i dag har til behandling her i Folketingssalen, sådan som vi også tilsluttede os det forslag fra Venstre og De Konservative, som vi behandlede tidligere i denne folketingssamling.

Og fordi vi har behandlet det tidligere, skal jeg nøjes med i denne omgang at fastslå, at for os i Kristeligt Folkeparti er det helt centrale i denne her sag, at når man ønsker at forsamles og demonstrere, at ytre sig på offentlige steder, må man gøre det på en sådan måde, at man er identificerbar, så det kan ses, hvem der taler, og hvem der deltager i f.eks. en demonstration og de ytringer, der kommer til udtryk i den forbindelse. Det er helt centralt, synes jeg, for forståelsen af den demokratiske ytringsfrihed, som vi alle, også her i Tinget, hæger om.

Jeg vil også godt understrege, at selv om der gennem tiderne er blevet brugt meget krudt på

debatten om maskeringsforbud, som det også er fremgået af debatten i dag, så er det ikke vores opfattelse i Kristeligt Folkeparti, at forslaget i sig selv løser alle problemer i forhold til de bøller og ballademagere, som optræder med hætter eller lignende i forbindelse med demonstrationer; men forslaget giver efter vores opfattelse politiet mulighed for at pille potentielle uroelementer ud af f.eks. en demonstration og giver dem dermed også mulighed for, hvis der så bliver uroligheder, selv om der ikke er maskeringer i demonstrationen, at foretage et bedre efterforskningsarbejde end ellers.

Derfor støtter vi forslaget. Vi synes, det er et element i en strategi for i højere grad at komme vold og kriminalitet i vort samfund til livs, og selv de små skridt skal tages med i denne her sammenhæng. Derfor vores fulde støtte til lovforslaget om et maskeringsforbud. Maskerne skal falde i forbindelse med demonstrationer, også selv om det er ved at være fastelavn.

Tom Behnke (FRI):

Vi må jo se i øjnene, at tiden fra en idé skabes, til den bliver til realitet, nogle gange kan være 10 år. Nogle gange går det hurtigere, men i det her tilfælde gik der jo altså 10 år.

Vi er i Frihed 2000 ikke utilfredse med, at forslaget kommer, tværtimod, men vi havde gerne set, at det var kommet noget før, specielt når vi hører regeringsordførerne bruge argumentet, at det er, fordi omfanget af maskering er steget. Her må man nok henlede opmærksomheden på, hvor meget masker har været brugt igennem de sidste 10 år.

Jeg tror ikke, det er steget synderligt meget. Masker har været benyttet ganske meget igennem alle 10 år, og man har hver eneste gang benyttet dem for at skjule sin identitet i forbindelse med demonstrationer, hvor man ønskede at begå kriminelle handlinger. Derfor er det argument selvfølgelig ikke holdbart, men tværtimod et argument for, at forslaget skulle have været gennemført for mange år siden.

Med hensyn til politiets indstilling er det jo rigtigt, som det er blevet sagt, at de, som ministeriet har spurgt i politiet, tidligere har advaret imod det. Men hvis man spurgte bredt i politiet, så er der ingen tvivl om, at politiets generelle, brede holdning har været: Lad os få et maskeringsforbud, jo før jo bedre.

Det er jo selvfølgelig, fordi politiet har en bestemt opgave i forhold til retsplejelovens § 108, nemlig at forebygge og forhindre kriminelle

handlinger. Det vil politiet meget gerne have lov til at gøre, men en af forudsætningerne er selvfølgelig, at de så også har værktøjerne til at gøre det. Her får politiet et godt og gavnligt værktøj, nemlig i forhold til dem, der ønsker at lave vold, hærværk, hærgen og ballade i gaden, hvor politiet, inden det når så langt, kan nå at pille ballademagerne ud og sørge for, at de ikke når at lave ballade, og det er vel i alles interesse – mere end at man sørger for, når forbrydelsen er sket, at straffe dem efter den straf, de nu engang skal have, men i stedet sørger for, at forbrydelsen slet ikke finder sted.

Så altså: Forslaget her har en forebyggende karakter, og det er vi glade for.

Jeg er også helt sikker på, at de fredelige demonstrationer, der jo findes i tusindtal, er glade for det her forslag. Jeg tror, at alle fredelige demonstrationer er godt og grundigt trætte af, at der kommer en håndfuld eller en flok med masker på og laver ballade og ødelægger en i øvrigt god demonstration. Så jeg tror også, at det for dem er et godt forslag.

Med hensyn til ytringsfriheden og grundloven, som specielt SF og Enhedslisten har forsøgt at håndhæve i den her sammenhæng, må man jo sige, at forslaget her på ingen måde krænker ytringsfriheden, på ingen måde. Det ville svare til, at man sagde, at det er en krænkelse af ytringsfriheden, at der er forbud mod at lave grafitihærværk, for det er jo også at ytre sig. Det svarer også til, at man siger, at det skal være fuldt tilladeligt at brænde andre nationers flag, for det er også en måde at ytre sig på. Det må man heller ikke gøre. Og det svarer til, at der ikke længere skal være regler for, hvilke frekvenser tv og radio skal sende på, for alle skal have lov til at sende på alle frekvenser. Det må de selvfølgelig heller ikke. Der er der også spilleregler.

Det gælder også, når vi taler om ærekrænkelser, når vi taler om majestætsfornærmelse, når vi taler om straffelovens § 266 b, den såkaldte racismeparagraf, hvor der også er grænser for, hvad man må. Men det er selvfølgelig ikke ensbetydende med, at man forhindrer folk i at udtale sig om, hvad de i øvrigt mener, og nu kommer så altså hætteforbudet.

Og med hensyn til usikkerheden, om politiet nu er i stand til at skønne, må vi som udgangspunkt stå fast på, at det kun er ganske gode, habile og dygtige folk, der bliver ansat i politiet, folk, som i forvejen er i stand til at løfte denne

her opgave, som i forvejen er i stand til at foretage et skøn.

Men selvfølgelig: Der skal foretages et skøn på præcis samme måde, som politiet i dag må foretage et skøn. Hvis der står nogle med brosten i hænderne, så skal de selvfølgelig vurdere: Vil de bruge brostenene til at smadre butiksruder med, eller er det brolæggere, som er i gang med at lægge dem på fortovet? Det er da et skøn, de skal foretage. Og man kunne også godt her sige: Det ville være helt uholdbart, at politiet skulle vurdere, om der er tale om en brolægger eller om en, der vil til at lave ballade. Men selvfølgelig kan de da det.

Nu har jeg selvfølgelig sat det lidt på spidsen, bare for at illustrere, at SF og Enhedslistens argumenter ikke holder en meter. Forslaget her er godt. Det er kommet sent, men bedre sent end aldrig.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne starte med at takke et meget stort flertal i Folketinget for den positive modtagelse af lovforslaget.

Som flere ordførere har været inde på, har vi i ganske mange år drøftet et forbud mod maskering i forbindelse med deltagelse i demonstrationer. Hele fem gange tidligere har vi behandlet forslag her i Folketinget om indførelse af et maskeringsforbud, men alle skal huske, at det er første gang, en justitsminister fremsætter et forslag i Folketinget om forbud mod maskering. På de 10½ år, hvor Venstre og De Konservative sad i regeringen, blev der ikke af de daværende, konservative justitsministre fremsat noget lovforslag om indførelse af maskeringsforbud.

Jeg kan godt oven på en meget morsom tale fra hr. Helge Adam Møller minde hr. Helge Adam Møller om, at hr. Helge Adam Møller i juni måned 1990 stemte imod indførelse af et maskeringsforbud på baggrund af et forslag fra Fremskridtspartiet, fra hr. Tom Behnke. Så når man i dag vil give udtryk for, at det alene er Socialdemokratiet, der her har ændret opfattelse, så er det, fordi man har en meget kort hukommelse. Men sådan er det jo ofte i dansk politik: at man beskylder sin modpart for at have ændret opfattelse på de tidspunkter, hvor det er tjenligt, og man glemmer sine egne handlinger.

Men nuvel, nu er der et lovforslag på bordet om indførelse af et maskeringsforbud, og det er et forslag, som regeringen har fremsat, og som jeg på regeringens vegne har taget ansvaret for.

Det er ikke på baggrund af, at der, som hr. Tom Behnke var inde på, har været en stigende brug af masker i forbindelse med demonstrationer og offentlige forsamlinger, men mere fordi, som vi også har beskrevet, at der er sket en optrapning i forbindelse med anvendelsen af maskering, det at formumme sig i forbindelse med demonstrationer og forsamlinger. Dette fik vi senest præsenteret i Torup ved Randers i en konfrontation mellem autonome og politiet i forbindelse med en nazikoncert i Torup, og vi så det på Nørrebro natten mellem den 7. og den 8. november, hvor der var voldsomme konfrontationer.

Og så er det her – som fru Sandy Brinck og andre ordførere var inde på – et ønske om at give politiet et yderligere instrument i en kriminalpræventiv indsats imod, at de her konfrontationer skal udvikle sig og blive voldsommere. Og forhåbentlig kan det bruges så præventivt, at det kan undgås, at de kommer i fremtiden.

Men det er ikke et universalt middel. Det er et middel, som politiet har til yderligere at bidrage til forebyggelse af kriminalitet i vores samfund, og det har de bestemmelser i sig, at politiet her må skønne, som politiet må på en lang række andre områder – noget, som har optaget Enhedslistens og SF's ordfører meget.

Det gør sig jo altså gældende på en række områder, at politiet må anlægge et konkret skøn. Vi har i våbenloven, som både Enhedslisten og SF jo har interesseret sig meget for, en bestemmelse om, at man ikke må bære en kniv med en klinge på mere end 7 cm på offentligt sted. Det forhindrer jo ikke – sagt til fru Gottlieb – at man kan købe franskrødsknive og slagterknive osv. og bringe dem til sin bopæl, selv om de har en klinge på over 7 cm. Det forhindrer ej heller, at jægere og fiskere og lystfiskere, som har et anerkendelsesværdigt formål, også på offentligt sted kan medbringe en kniv med en klinge på over 7 cm. Her anlægger politiet et konkret skøn: Hvornår overtræder man våbenlovens bestemmelser om det at have en kniv med på offentligt sted? Og det går jo ganske godt.

Vi har endda med stemmer også fra SF og Enhedslisten fået strammet straffebestemmelserne for det at føre kniv på offentligt sted med bødestraf på mellem 3.000 og 5.000 kr. og i øvrigt med frihedsstraf i gentagelsestilfælde. Her var der ikke tvivl i SF's og Enhedslistens sind om, at politiet kunne håndtere et sådant skøn.

Så dér, hvor fru Gottlieb og fru Anne Bastrup er i tvivl om, om politiet er i stand til at skønne, er dér, hvor fru Gottlieb og SF åbenbart har et blødt punkt over for det formål, med hvilket tingene finder sted. Det skal man selvfølgelig have lov til, det vil jeg ikke på nogen måde fratage SF og Enhedslisten retten til, men så er det måske mere det end det principielle, man skal fremføre.

Jeg er sikker på, at med lovforslaget her og med den afgrænsning, der ligger i selve paragrafferne, men i høj grad også med de bemærkninger, der følger lovforslaget, vil politiet og anklagemyndigheden få et instrument, som kan anvendes. Det bygger jo på de anbefalinger, som kom fra politiet og anklagemyndigheden, fra Rigsadvokaten, Rigspolitechefen og Politidirektøren her i København på et møde, jeg holdt med dem her i begyndelsen af december, og det førte frem til, at de den 15. december afleverede en rapport til Justitsministeriet, og det er det, der har ført os frem til fra regeringens side at fremsætte lovforslaget.

Jeg ser frem til, at lovforslaget får en nem gang gennem Folketinget, og er naturligvis til rådighed for at besvare de spørgsmål, som medlemmer af Retsudvalget og også øvrige medlemmer måtte have til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Justitsministeren har selvfølgelig helt ret i, at jeg og den konservative folketingsgruppe engang langt tilbage i sidste årtusind har stemt imod et forslag. Det var nemlig i den periode, hvor vi var i den situation – fru Elisabeth Arnold nikker – at have en regering med De Konservative, Venstre og De Radikale, og de to partier, nemlig De Konservative og Venstre, var meget varme tilhængere af et maskeforbud, og De Radikale var dengang ikke blevet overbevist endnu. Derfor, da vi trods alt satte regeringssammenholdet højere end maskeforbudet, og det vil vi også gøre i fremtiden – det er en invitation til fru Elisabeth Arnold – så valgte vi at stemme mod maskeforbudet. Men hvis man læser min tale, vil man også kunne se, at det var én lang og varm anbefaling af selve ideen bag det.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg syntes, det var en anelse inkriminerende fra ministerens side at hævde, at når fru Anne Bastrup og jeg havde nogle særlig bløde punk-

ter over for nogle formål, så var det nok derfor, vi førte denne her debat så heftigt.

Jeg synes, det er inkriminerende, fordi vi begge har givet udtryk for, at der ikke er nogen af os, der ønsker maskering, at der ikke er nogen af os, der forsvarer kriminalitet begået under maskering på nogen som helst facon nogen sinde.

Det, vi prøver, er at være med til at finde de grænser, der skal drages, og det er vores opfattelse, at man med det her lovforslag har skabt sig en lang række nye fortolkningsproblemer, en lang række nye tvivlstilfælde, og det er også, fordi det er vores erfaring, at nogle af de steder, hvor et sådant maskeforbud vil kunne komme til udøvelse, lige præcis er nogle af de steder, hvor konfrontationen allerede er en realitet, og det vil sige oplevede forudgående situationer, hvorfor dømmekraften nogle gange kan være svækket. Det er derfor, vi ser, at der er nogle særlige problemer i at skabe et nyt sæt problemer i fortolkningen, som man gør med dette forslag.

Men jeg synes, at det er inkriminerende at sige, at vi har et særlig blødt punkt med hensyn til formålet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg har bestemt ikke noget ønske om at inkriminere hverken fru Gottlieb eller fru Baastrup, men nu har jeg siddet pænt på min plads og lyttet til de argumenter, som fru Gottlieb og fru Baastrup meget heftigt førte frem her fra Folketingets talerstol og nærmest beskyldte lovforslaget for at være krænkende både over for menneskerettighedskonventionen og over for grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed, idet politiet kunne lægge et konkret skøn.

Så var det, jeg sagde, at når jeg skulle forklare, hvorfor fru Gottlieb og fru Baastrup ikke havde problemer med at give politiet det skøn, når det drejede sig om våbenlovens bestemmelser, jamen så måtte det være, fordi det er forskellige formål; det måtte være det formålsbestemte, for ellers har jeg svært ved at se det ud fra en konkret vurdering af de bestemmelser, som vi her lovgivningsmæssigt giver politiet.

Men hvis fru Gottlieb føler sig inkrimineret, skal jeg da straks beklage mit ordvalg, hvis det var det, der førte fru Gottlieb til den følelse.

Så vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg mistænker ham i hvert fald ikke for at sætte det at være regeringsbærende parti over det at få sin retspolitik igennem. Jeg kunne aldrig

mistænke hr. Helge Adam Møller for at ville have specielle partier med i regeringen og så hellere være dér end det at få sin retspolitik igennem. Det kunne jeg ikke forestille mig. Det tror jeg ikke nogen kunne. Hr. Helge Adam Møller vil jo kæmpe for sine retspolitiske ideer i enhver situation, eller hvad?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik dermed til anden behandling.

Afstemming

Den fg. formand (Jan Petersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 197: Forslag til børnelov.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 9/2 2000).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 198: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Ændringer som følge af børneloven m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 9/2 2000).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Det er meget fundamentale problemer, vi beskæftiger os med, når vi behandler forslag som disse. Det er sager, som vedrører næsten hver eneste familie i Danmark, ikke fordi hver eneste familie har splittede parforhold eller man har problemerne selv, men fordi man har enten søskende, forældre, børn eller venner, som er ude i disse problemer, og fælles for dem alle er, at de giver problemer for de børn, der er berørt.

Vi kan ikke gennem lovgivningen gøre alle folk lykkelige. Hvis det var så enkelt, havde vi